

İBADETTE ŞUURUN ÖNEMİ*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Hamden kesîran tayyiben mübâreken fîh, alâ külli hâlin ve fî külli hîn., Kemâ yenbağî licelâli vechihî ve li-azîmi sultânih... Hamden lâ âhire li-kâilihî illâ rıdâke... Ves-salâtu ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve alâ âlihi ve sahibihî ve men tebiahu bi-ihsânin ecmaîne't-tayyibîne'ttâhirîn...

Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân... Feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llâh... Ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llâhu teâlâ aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesetin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin ve sâhibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'nnebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

إِنَّ الرَّجُلَ مِنْ أَهْلِ النَّارِ لَيَعُظُّمُ لِلنَّارِ، حَتَّى يَكُونَ
الضَّرْسُ مِنْ أَضْرَاسِهِ كَأُحْدٍ

(حم. عن زيد بن أرقم)

RE. 99/4 (Inne'r-racüle min ehli'n-nâri leya'zumu li'n-nâri, hattâ yekûne'd-dırsu min adrâsihî keuhudin.)

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

Aziz, sevgili, mübarek ve kıymetli kardeşlerim!
Muhterem cemaat-i müslimîn!

Allah cümlelizden razı olsun... Ahir ömrünüze kadar hepinize hayırlı ömürler ihsan eylesin... Ömürlerinizi â'mâl-i sâliha ile hayrât u hasenât ile değerlendirmeyi nasib eylesin... Daima Cenâb- ı Mevlâ'nın rızasına uygun işler yapıp, rızası yolunda yaşamayı nasib eylesin... Sıhhat afiyet üzere, saadet ve selâmet üzere eylesin... Kimsenin önünde hor, zelil, mağlup ve mahcup düşürmesin... Nusreti ile te'yid ve takviye eylesin... Hüsn-ü hatimeler nasib eylesin... Cennetle cemaliyle müşerref eylesin... Peygamber Efendimiz'e komşu eylesin...

Güzel bir günde (1 Muharrem 1417) bulunuyoruz. Yepyeni bir sene, iyi bir fırsat. İnsan; "Yeni bir seneye bundan sonra hiç günahlara bulaşmadan, Rabbimin rızasına uygun bir şekilde gireyim, bu seneyi ve bundan sonraki ömrümü öyle yaşayayım..." diye de niyet ederse tam iyi bir başlangıç olur.

Bizler için de bütün Ümmet-i Muhammed hakkında da hayırlı olsun. Sıkıntısındaki kardeşlerimiz sıkıntılardan kurtulsun. Esir kardeşlerimiz esaretten halas olsunlar. Hapis kardeşlerimiz hapisten çıksınlar. Mazlum ve mağdur kardeşlerimiz zulümden, gadirten kurtulsunlar. Mücahid kardeşlerimiz kâfirleri yensinler, mansur, müeyyed, muzaffer ve galip olsunlar. Allah; din düşmanlarının, kâfirlerin, katillerin, zalimlerin canlarını mallarını,

diyarlarını, evlatlarını müslümanlara ganimet ihsan eylesin. Onlardan Azîzün zü'ntikam ismiyle intikam alsın... Mü'minlere rahmeylesin...

Peygamber SAS Efendimiz'in mübarek hadîs-i şerîflerinden bir mânevî demet toplayıp, dinleyip okuyup istifade edip taallüm eyleyip, tefeyyüz eyleyip, Rabbimiz'in rızasını kazanalım diye şu camiye gelmiş bulunuyoruz. Allah gönüllerimizin muradlarına cümlemizi erdirsin... Peygamber Efendimiz'in şefaatine mazhar etsin...

Hadîs-i şerîfleri okumaya geçmeden önce Peygamber SAS Efendimiz'in ruhu için ve âlinin, ashabının, etbânının, ahababının; cümle sâdât-ı meşâyih-i turuk-u aliyyemizin ruhları için; hâssaten Ebû Bekr-i Sıddîk ve Aliyy-i Murtazâ'dan müteselsilen Hocamız Muhammed Zâhid-i Bursevî'ye kadar dünyanın muhtelif yerlerinden gelmiş geçmiş, yaşamış, vazife görmüş evliyâullah büyüklerimizin, sâdâtımızın, meşayihimizin, mürşid-i kâmillerimizin, sâlihlerin ruhlarına hediye olsun diye;

Hâssaten şu beldeyi fethetmek için gelen orduların en şerefliyelerinden birisi içinde gelip de vefat etmiş olan beldemizin medâr-ı iftihârı Hâlid ibn-i Zeyd Ebû Eyyûb el-Ensârî Hazretleri Efendimiz'in ruhu için; ve sâir sahâbe-i kirâm ki şu beldede 27 kadar olduğu söyleniyor, onların ruhları için;

Bu beldeyi fetheden ve böylece Peygamber Efendimiz'in hadîs-i şerîfteki müjdesini kazanan Fatih Sultan Muhammed Han

Hazretleri'nin ruhu için ve ordusunun mensubu mübarek mücahidlerin ruhları için; bütün İslâm diyarlarını fetheden, tarih boyunca cihad edip Ümmet-i Muhammed'e fayda sağlayan bütün fatihlerin, şehidlerin, gazilerin, mücahidlerin ruhları için;

Şu camiye yaptıran mübarek vezir İskender Paşa'nın ruhu için ve bu camiye zaman zaman tamir etmiş, genişletmiş, yenilemiş, hizmette tutmuş olan veya bu işlere yardımcı olmuş olan kimselerin cümlesinin kendilerinin ve geçmişlerinin ruhları için;

Uzaktan yakından şu mübarek bahar gününde kırları, bayırları, eğlenceleri, keyifleri bırakıp da hadis dinlemeye gelmiş olan siz kardeşlerimizin bütün ahirete göçmüş olan geçmişlerinin ruhları için;

Sizin ve bizim de saadet ve selâmete ermemiz, iki cihanda aziz ve bahtiyar olmamız için; Rabbimiz'in sevdiği kul olup da iki cihanda mutluluğa nâil olmamız için bir *Fâtîha*, on bir *Ihlâs-ı Şerif* okuyup hediye edelim!

.....

a. Cehennem Ehlinin Vücudunun Büyüklüğü

Demin mübarek Arapça metnini okumuş olduğumuz hadîs-i şerîf, *Râmuzü'l-Ehâdîs* kitabımızın 99. sayfasının 4. hadîs-i şerifidir.

Ahmed ibn-i Hanbel, Zeyd ibn-i Erkam RA'dan rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz cehennem ehli hakkında bize bilgi veriyor. Buyurmuşlar ki:¹

إِنَّ الرَّجُلَ مِنْ أَهْلِ النَّارِ لَيَعُظُّمُ لِلنَّارِ، حَتَّى يَكُونَ
الضَّرْسُ مِنْ أَضْرَاسِهِ كَأَحَدٍ

(حم. عن زيد بن أرقم)

RE. 99/4 (*Inne'r-racüle min ehli'n-nâri leya'zumu li'n-nâri, hattâ yekûne'd-dırsu min adrâsihî keuhudin.*)

(*Inne'r-racüle min ehli'n-nâr*) “Cehennem ehlerinden olan, cehennemi hak etmiş, cehenneme atılmış olan bir adam...”

İnsan niye cehenneme atılır? Kâfir olduğu için cehenneme atılır. İmansız olduğu için, kâfir olduğu için cehenneme atılacak. Bütün kâfirler cehennemde!

Cehennem bu kadar insanı alır mı?

Kur'ân-ı Kerîm'den biliyoruz, olacak hadiseyi Allah bize bildiriyor:

يَوْمَ نَقُولُ لِجَهَنَّمَ هَلِ ام تَكَلَّتِ وَتَقُولُ هَلْ مِنْ

مَزِيدٍ

(ق:٢٠)

¹ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV. s.366. no:19285: Hennâd, *Zühd*, c.I, s.188, no:298; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.X, s.718, no:18608; Zeyd ibn-i Erkam RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XIV, s.529, no:39516; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.VII, s.305, no:6354.

(*Yevme nekülü li-cehennem*) “O gün cehenneme deriz: (*Heli'mtele'ti*) ‘Doldun mu ey cehennem? Tamam mısın, tıklım tıklım doldun mu?’ (*Ve tekülü hel min mezîd?*) Cehennem de der ki: ‘Daha var mı yâ Rabbi?’” (Kaf, 50/30)

Bütün hesaplar bittikten sonra, Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin huzurunda durulduğu zaman Allah-u Teâlâ Hazretleri buyuracakmış ki:

(*Heli'mtele'ti*) “Doldun mu ya cehennem?”

Cehennem de Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne diyecekmiş ki:

(*Hel min mezîd*) “Var mı daha yâ Rabbi? Daha fazlası var mı?”

Hepsini, bütün mahlûkatı alır. Hesaba maruz olan insi, cinni hepsini alacak kadar cehennemde yer var. Cennette de hepsini alacak kadar yer var. Hepsi cenneti hak ederlerse Allah'ın rızasını kazanırlarsa cennete giderler. Hepsi Allah'a âsi olurlar da kâfir olursa cehenneme atılır, hepsi de cehenneme girer.

Alevleriyle taşkın taşkın etrafa saldırır. Zebânîler – cehennemın meleklerine zebânî deniliyor– vazifeliler, cehennemi zincirlerle zor zabt ederler. O zincirler nasılsa, o melekler nasıl melekse, o cehennem nasıl korkunç bir şeyse... Sağa sola saldırarak, alevleriyle uzanmak isterken, Allah-u Teâlâ Hazretleri o zaman ağzına kadem-i kerîmini koyar, deniliyor. O da esrarengiz bir ifade!

O zaman (*Hakdu hakdu hakdu*) “Tamam tamam, kâfi kâfi...” diyerek haddini bilir ve hizaya gelir,

diye bildiriliyor. Ama korkunç bir şeyler olduğu kelimelerden dahi seziliyor.

Kâfir cehenneme girer ve cehennemde ebedî kalır. Bazı kâfirler doğrudan doğruya kâfirdir, dobra dobra kâfirdir.

“—Ben kâfirim, var mı bir diyeceğin?” Tamam, cehenneme kadar yolun var.

Kâfire güzel dua da edilmez. Ne denilir?

“—Cehenneme kadar yolun var!”

وَسِيقَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ جَهَنَّمَ زُمَرًا

(الزمر: ٧١)

(*Vesîka'llezîne keferû ilâ cehenneme zümerâ*)
[O küfredenler, bölük halinde cehenneme sürülür.] (Zümer, 39/71) (*İlâ cehenneme zümerâ*) “Doğrudan doğruya cehenneme...”

Bazı kâfirler vardır; müslüman görünür, kâfirdir.

Neden? Müslümandan korkar veya müslüman toplumu içinde işi vardır, yaşamak zorundadır.

O zaman ne yapacak? Müslüman gibi görünecek.

Allah, gibi görünmeye aldırılmaz. Allah indinde gibi görünmenin bir mükâfatı yok. Gibi görünmek; müslüman gibi görünmek, hacı gibi, namaz kılıyor gibi görünmek... Öyle yağma yok! Onların hiç kıymeti yok.

Allah nereye bakar? İnsanın gönlüne bakar; kafasına, aklına, fikrine, niyetine bakar. Kişi sevabı, ikabı, cezayı, sonucu ona göre alır, müstahak olur. İçi kâfir, dışı müslüman kıyafetli.

Rusya'dan gelmiş, Türkiye'de casusluk yapacak; cübbe sarık giymiş, eline tesbih almış...

Ne olur? Kâfir yine kâfirdir!

“—Kırk yıllık Yâni, olur mu Kâni?” Olmaz. Aksi de olmaz.

Müslümanları aldatmak için dışı müslüman gibi görünen ama içi kâfir olana münafık derler. Münafıklar ne olacak?

Münafıklar hakkında Kur'an-ı Kerim'de:

إِنَّ أَلْمُنَافِقِينَ فِي الدَّرَكِ الْأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ

(النساء: ١٤٥)

(*Inne'l-münâfikîne fi'd-derki'l-esfeli mine'n-nâr*) “Münâfıklar cehennemın en aşağı tabakasındadır.”

Cehennemın en aşağı tabakalarına incekler! Neden?

Dobra dobra bile kâfir olamadı da münafık kâfir olduğundan, ikiyüzlü aldatmacalı olduğundan, cehennemın en aşağı tabakasında... Çünkü daha beter!

“—Hocam, eyvah! O zaman deniliyor ki mesela yalan söylemek münafıklık alametiymiş. Sabah namazına, yatsı namazına camiye cemaate gelememek münafıklık alametiymiş. Vaad ettiği zaman vaadini tutamamak, yerine getirememek münafıklık alametiymiş. Kendisine emanet olunduğu zaman emaneti suiistimal eden, emanete hıyanet eden münafık imiş... Eyvah!”

Tabii, münafıklık kötü bir şey; iyi bir şey değil. “Bunların bir sıfatı bulunursa, demek ki münafıklıktan bir parça var! Hepsi birden bulunursa, halis münafıktır!” diyor. Münafıklıktan kurtulmak lazım. Kurtulmaya canla başla çırpınmak lazım. Oyuncak değil, sonu felaket olacak diye, kurtulmak lazım!

Ama münafıklık iki çeşittir.

1. Amelde münafıklık.

2. İtikadda münafıklık.

İtikadında münafıklık olan, kalbi kâfir olup da dışı başka olan cehenneme gider. Amelinde bozukluk olan tevbe ederse, vaziyeti düzeltirse, cehennemden kurtulabilir.

Demek ki, kâfirler cehenneme gidecek hem de ebedî!

هُم فِيهَا خَالِدُونَ

(البقرة: ٣١)

(*Hüm fîhâ hâlidûn*) [Onlar orada, cehennemde ebedî olarak kalacaklar.] (Bakara, 2/39)

Çıkmamacasına cehennemde yanacaklar!

Başka? Bir de günahkâr müslümanlar; zalim, fasık, hırsız, kumarcı, içkici vs. Müslümanlar. Hakikaten müslüman, belli ama kendisini günahlardan da kurtaramıyor. Onlar da cehenneme girecek, cezası kadar yanacak, cezasını çektikten sonra cehennemden çıkacaklar.

Demek ki aslında kalbinde imanını olan cehennemden çıkacak cennete varacak ama, Peygamber Efendimiz SAS buyuruyor ki:

“—Ey benim ümmetim, ashabım, ey beni dinleyen mübarek mü'minler! Sakın ha cehenneme düşmemeye gayret edin! Mü'min; nasıl olsa çıkacakmış, demeyin, hafife almayın, işi ciddi tutun. Sakın ha, cehenneme düşmeyin! Çünkü cehenneme bir giren çok yanacak. Çıkış kolay değil, çabuk değil!”

Ne kadar yanacak? (*Ahkâben*)

Ahkâben ne demek? Ömürler boyu! Seksen küsur seneye bir *hukub* derler. *Ahkâben*, seksen küsur senelerce yanacak!

En aşağı üç tanesi bir araya gelirse *ahkâb*, iki tane olsa *hukubeyn* denir. *Ahkâben*, 3 kere olsa, aşağı yukarı 250 sene eder. En aşağı 250 sene yanacak. Hesap daha bitmedi. 250 sene yanacak ama, bu seneler senin bildiğin dünyanın seneleri değil. Ahiretin senesi dünyanın senesinden farklı olacak.

Ayet-i kerîmede bildiriliyor ki:

وَإِنَّ يَوْمًا عِنْدَ رَبِّكَ كَأَلٍ فِي سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّونَ

(الحج: ٤٧)

(*Ve inne yevmen inde rabbike keelfi senetin mimmâ teuddûn*)

“Rabbinin indinde bir gün, sizin hesap yapıp takvim tuttuğunuz hesaplamalara göre olan zamana göre bin yıl gibidir!” (Hac, 22/47)

(*Yevmen keelfi seneh*) “Bir gün, bin yıl gibidir!”
Bir günü bin yıl gibi. O zaman ne oluyor? 250 sene kaç gün eder?

250 seneyi kamerî senenin günleriyle, 354 günle çarpacağız. 350 misli 250 kaç ediyorsa onu hesaplırsınız. Onu bulduktan sonra da onu binle çarpacaksınız!

O zaman bir insanın cehennemde en az yanacağı zamanı öğrenmiş olursunuz. Başınızdaki takkeniz sarıyorsunuz havaya bir gider bir düşer, yüzünüz kıpkırmızı olur, ne yapacağınızı şaşırırsınız.

354 ile 250’yi çarptığınız zaman 88.500 ediyor. Bir de onu binle çarptığınız zaman 88.500.000 = Seksen sekiz milyon beş yüz bin yıl ediyor?

Onun için bir müslümanın münafıklık etmemek, fâsıklık fâcirlilik yapmamak, cehenneme girmemek hedefini alması lazım.

“—Aman ben cehenneme düşmeyeyim. Aman ben cehenneme hiç girmeyeyim. Aman ben zerre kadar cehenneme maruz, ateşe maruz kalmayayım!” diye hayatını ona göre tanzim etmesi lazım.

Seksen sekiz milyon beş yüz bin yıl yanacak.

Müslüman olup da, en hafif olarak cehennemde kalıp çıkacak olan o kadar milyon sene yanacak.

Senin ömrün ne kadar? Kırk beş yıl. En hafifi 88 milyon sene yanacak.

O zaman insan ne yapar? O zaman insan cehenneme düşmemek için haramlardan günahlardan çok iyi sakınır.

Çok iyi sakınmak, çekinmek, korunmak; bunun adı ne? Takvâ... Müttakî kul olmak, takvâ ehli insan olmak.

Allah takvâ ehli olanları, takvâ ehli kulları seviyor. Cehennemden, azaptan korkuyorlar, azaba girmemek düşmemek için çok dikkatli davranıyorlar. Oturuşuna dikkat ediyor, sözüne, kazancına, yediği lokmanın helâl olmasına dikkat ediyor. Sabrediyor, tahammül ediyor, yalvarıyor, yakarıyor; hacca, umreye gidiyor, ibadet ediyor, zikir yapıyor, tesbih çekiyor...

Niye bu işlere bu kadar düşüyor? Takvâ ehli. Korkuyor:

“—Ya akıbetim kötü olursa, ya cehenneme Mevlâm beni atarsa, ya benim yaptığım kusurları affetmezse, ya beni cezaya çarparsa... Acaba affedecek mi affetmeyecek mi?” diye korkuyor.

Bu korkmayı Allah bize tavsiye ediyor. Hatırlayabileceğiniz, ezberinizde olan çok ayet-i kerîmeler var.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَلْتَنْظُرْ نَفْسٌ
مَا قَدَّمَتْ لِغَدٍ، وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ

(الحشر: ١٨)

(Yâ eyyühe'llezîne âmenü'tteku'llâhe ve'ltenzur nefsun mâ kaddemet li-gad) “Ey

iman edenler! Allah'tan korkun, sakının. İnsan yarına buradan ne gönderdiğine, şimdiden ne hazırlayıp o tarafa sevk ettiğine baksın! (*Vetteku'llàh*) Allah'tan korkun, Allah'tan sakının, çekinin; elim azabı, ikabı vardır! (*İnna'llàhe habîrûn bimâ ta'melûn.*) Allah sizin yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır. Allah her yaptığınızı biliyor. (Haşr, 59/18)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تُقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ

(العمران: ١٠٢)

(*Yâ eyyühe'llezîne âmenû*) “Ey iman edenler! (*İtteku'llàhe hakka tukàtihî*) Allah'tan hakkıyla korkun! Nasıl korkmak uygunsa, münasipse, korkmak nasıl olması gerekiyorsa o tarzda korkun!” (Âl-i İmran, 3/102)

İşin şakası yok; ciddi korkun, rol yapmıyorsunuz, tiyatro değil, oyun değil, rüya, masal değil; sonunda ceza var, cehennem var! En aşağısı 88 milyon sene yanmak olan bir azap var.

İnsan ne yapacak? İşin şakası olmadığından o zaman hakkıyla korkacak.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

O bakımdan, sağlam yol takvâ yoludur. Sahâbe-i kirâm çok ağarlardı. O kadar ağarlardı ki gözlerinden akan yaşlar yanaklarında iz bırakırdı.

Hız. Ömer RA' gözyaşları yanaklarında iz bırakmış. Ebû Bekr-i Sıddîk çok ağlayan bir

insanmış. Peygamber Efendimiz çok ağlayan bir insandı. Peygamberler çok ağlayan insanlardı. Yakub AS ağlaya ağlaya gözlerine perde düşmedi mi? Gözleri görmez olmadı mı? Çok ağladı.

Neden ağlıyorlar?

İnsan iki sebepten ağlar: Bir Allah korkusundan ağlar; bir de aşkından muhabbetinden, Allah'ı sevdiğinden ağlar. Sevgiden ağlar, korkudan ağlar.

Ağlamak güzel bir şeydir. Ağlamak güzel bir kalbin işaretidir, alâmetidir. Bunun kalbi güzel, bunun kalbi temiz, bunun hisleri doğru, bu samimi bir müslüman... Onu gösterir. Onun için Allah korkusundan ağlayan göze cehennem ateşi değmeyecek, o cehennemde yanmayacak!

Bizim ne yapmamız lazım? Allah'tan korkup ağlamamız lazım.

“—Hocam zorla olmuyor.”

Zaten zorla, ite kaka olmaz. Babası dövüyor, tokadı şamarı şaplatıyor şaplatıyor; çocuk namaz kılıyor. Olmaz, babası olmadığı zaman kılmaz. Kendinden gelecek, içinden gelecek. Kafayı ellerinin arasına alacak, kara kara düşünecek:

Ahret var mı? Var... Hesap var mı? Var... Her şey aynen tespit ediliyor mu?

Ediliyor. Allah'ı aldatmak mümkün değil. Melekleri yanıltmak, kayıtları yanlış yapmak, kayıtları yok etmek mümkün değil.

O halde nasıl olacak? İyi kul olacak.

En yüksek kullar, en çok dikkat eden, en ağlayan, en gözü yaşlı insanlarmış. Onların hayatlarını okuyun. Ve düşünün, düşünün...

İnsan düşünmeyince çok şeyler yapıyor. Aldırmıyor. Hayatınızı düşünün, yaptıklarınızı, cehenneme düşmemek için neler yapmak gerekiyorsa onları düşünün... Netice itibariyle cehenneme düşmeyin!

Peygamber Efendimiz hadîs-i şerifte:

“—Şaşarım. İnsan cehennemi bilir nasıl de günah işler. Bir insan, cennetteki mükâfatları bilir de nasıl uyur; nasıl cennetteki mükâfatları kazanmak için çalışma arzusu ile yanıp tutuşmaz!” diyor.

Tabi bunlar iman zaafıdır, bilgi zaafıdır. İmanı yok veya imanı var; “El-hamdü lillâh müslümanım. Annem çok müslümandı dedem hocaymış. Ben de müslümanım el-hamdü lillâh...” diyor ama bilgi yok! Ya bilgisizliktendir ya da imansızlıktandır. Bilgisi olmayınca bu gibi âyetleri, hadisleri insan duymadığından, (*el-câhilu cesurun*); cahil cesaretli olduğundan günahları işler.

Ama camiye gelirse, camide hoca ayetleri okursa...

“—Bizim caminin hocası çok iyi bir hoca...”

“—Ne yapıyor?”

“—Her namazdan evvel bir ayet okuyor, bir hadis okuyor.”

Tamam, o cemaat o camiye gele gide, ayetleri hadisleri dinleye dinleye kalbi yumuşar. Aklına

bilgiler doldukça, “Demek böyleymiş.” diye kendini toplarlar, sonunda iyi bir insan haline gelir.

Ya da yoğun bir şekilde bu işin içine girer, “Ben İslâm’ı tam öğreneceğim” diye kimisi küçükten öğrenir, elinin altında çantası, kâğıdı, kalemi ile hocadan hocaya gider:

“—Ben Allah rızası için dinimi öğreneceğim, hafız olacağım, hoca olacağım.” diye çalışır çalışır, iyi bir bilgili insan olur.

Bilgisini de tatbik eden bir insan olur, ilmiyle amel bir hoca olur. Yaşayan; konuştuğunu, inandığını hayatında uygulayan bir müslüman olur. O zaman tamam. Cahil, bilmediği için bilmiyor, cesur oluyor ve günahları işliyor.

İşte bir bilgi:

(Inne’r-racüle min ehli’n-nâri leyuazzamu li’n-nâr) “Cehennem ehlinde bir adam ateşte azap görsün diye cehennem ateşi için büyütülür, muazzamlaştırılır!”

Neden? *(Li’n-nâr)* “Cehennem ateşi için!”

Allah saklasın; kibritin ateşi parmağını yakarsa veyahut tencerenin sapını sıcakken tuttu, insanın avucu yanıyor. Üstünden aşağı çaydanlık devrilse, karnından bacağına kadar yeri yanıyor. Kendisi kaynar kazana düşse, her tarafı yanıyor. Yanma yeri büyüdükçe azabı artar.

Öyle mi? Öyle! Onun için de Allah, cehennem ateşi için kâfirin, cehennemlik olan adamın vücudunu muazzamlaştırır büyütür.

Neden? Büyüklüğü nisbetinde azabı çok çekecek

de ondan. Ne kadar büyük? Misal nasıl?

(*Hattâ yekûne'd-dırsu min adrâsihî keuhudin*)
“Öyle ki ağızdaki dişlerden bir tek dişi Uhud dağı kadar olur!”

Uhud dağı Medine-i Münevvere'nin kuzeydoğusunda, her tarafı düzlük, düz bir mıntıkanın ortasında yekpare, çok büyük bir dağdır.

Peygamber Efendimiz buyurmuş ki:²

أُحُدٌ جَبَلٌ يُحِبُّنَا وَنُحِبُّهُ

(طس. عن أنس)

RE: 18/5 (*Uhudün cebelün, yuhibbünâ ve nuhibbühû.*) “Uhud öyle bir dağdır ki, o bizi sever, biz de onu severiz.”

Peygamber Efendimiz'in sevdiği bir dağmış. Ben de çok seviyorum. Haşmetli, heybetli bir görünüşü var. Dönüp baktığın zaman gözünü kaplıyor, kocaman bir dağ Uhud dağı.

Uhud dağı herkesin gözü önünde. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki: “Cehennemlik bir adamın vücudu cehennemde büyütülür büyütülür,

² Buhârî, *Sahîh*, c.II, s.539, no:1411; Müslim, *Sahîh*, c.II, s.1011, no:1392; Ebû Humejd es-Sa'dî RA'dan.

İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.IX, s.42, no:3725; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.II, s.255, no:1905; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.IV, s.11, no:2585; Buhârî, *Târih-i Kebîr*, c.V, s.58, no:131; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.IV, s.224, no:1037; Ukaylî, *Duafâ*, c.II, s.308, no:889; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VII, s.90, no:6467; Ukbe ibn-i Süveyd, babasından.

Kenzü'l-Ummâl, c.XII, s.485, no:34986; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.56, no:137; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.I, s.462, no:738.

muazzamlaştırılır...”

Demek ki cehennemde çok yer varmış. Yer sıkıntısı yok!

“—Cehennemde bir adamın vücudu öyle büyütülür ki bir dişi Uhud dağı kadar olur.”

Ağzında kaç tane dişi kalmışsa, otuz iki tane dişi otuz iki Uhud dağı kadar olur. Dişlere göre vücudun büyüklüğü ne kadarsa o vücut o kadar büyür; o kadar yerden azaba maruz olur, o kadar yerden ıstırabı çeker, o kadar yerden acı duyar.

Neden? Allah azaplandırmak istiyor da ondan. Kat kat cezalandırmak murad ettiği için büyütür, cehennem ehlini büyütür. Küçücük olsa ateş onu cürmü kadar yakacak. Büyük olunca muazzam bir şey.

“—Hocam, adam ölür?..”

Ölmeyecek! Kur’ân-ı Kerîm’de Allah bildiriyor ki ölmeyecek!

لَا يُقْضَىٰ عَلَيْهِمْ فَيَمُوتُوا وَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ مِنْ

عَذَابِهَا

(فاطر: ٣٦)

(*Lâ yukdà aleyhim feyemûtû*) “Cehennemde azab görenler ölseler kurtulacaklar ama, ölmek yok ki ölüp de kurtulsunlar. (*Ve lâ yuhaffefü anhüm min azâbihâ*) Azapları da hafiflemeyecek.” (Fâtır, 35/36)

كُلَّمَا نَضِجَتْ جُلُودُهُمْ بَدَّلْنَا لَهُمْ جُلُودًا غَيْرَهَا
لِيَذُوقُوا الْعَذَابَ ا

(النساء: ٥٦)

(*Küllemâ nadicet culûdühüm beddelnâhüm culûden gayrahâ liyezûku'l-azâb*) “Azabı çeksinler diye, derileri yanıp katran gibi kapkara fışkırıp kömür olduktan sonra, biz onların derisini tekrar yenilettiririz, yanınca yeni deri veririz; yeniden yanar, yeni deri veriniz yeniden yanar!” (Nisâ, 4/56)

Allah azabı tekrar tekrar tattıracak. Azabı çekmeye başlayacak; “Of anam! Yandım, eyvah!..” derisi yanmaya başlayacak, feryad u figân, çığlıklar içinde derisi yandı yandı.

Bitti mi? Bitince çığlığın kesilmesi lazım. Hayır, Allah derisini yenileyecek yeniden yanacak. Neden? (*Li-yezûku'l-azâb*) “Azabı tatsınlar diye!”

Allah-u Teâlâ Hazretleri mücrimlerden intikamını böyle olacak.

إِنَّا مِنَ الْمُجْرِمِينَ مُنْتَقِمُونَ

(السجدة: ٢٢)

(*Innâ mine'l-mücrimîne müntakımûn.*) “Biz Azîmüşşân mücrimlerden böyle intikam alırız.” (Secde, 32/22)

وَاللَّهُ عَزِيزٌ ذُو انتِقَامٍ

(آل عمران:٤)

(*Va'llàhu azîzün zü'ntikàm*) [Allah Azîz'dir, intikam sahibidir (intikam alandır).] (Âl-i İmran, 3/4)

Allah'ın intikam sıfatı da var. Allah intikam sahibidir, intikam alır. Allah'ın intikamı da lalettayin bir intikam gibi olmaz; akılların almayacağı gibi olur, akılların almayacağı kadar büyük olur. Allahu Teâlâ cümlemizi cehennemden azad eylesin...

Peygamber Efendimiz müjdeliyor buyuruyor ki;

“—Allah-u Teâlâ Hazretleri, insanlar Arafe gününde Arafat'a çıktığı zaman cehennemi hak etmiş olan şu kadar insanı affeder. (*Küllühüm kad iste'cebü'n-nâr*) Cehenneme girmeyi hak etmiş olan şu kadar insanı cehennemden azad eder.”

Nice nice insanlar azad olur.

Demek ki cehennemden kurtulmak için ilk toptan çare, benim size söyleyebileceğim ilk çare; *Estağfiru'llàh* deyip günahı bırakmaktır. “Tevbe yâ Rabbi! *Estağfiru'llàh yâ Rabbi!*” demektir.

Bugün, yeni bir senenin ilk günüdür (1 Muharrem 1417), tevbe edelim:

“—*Estağfiru'llàh el-azîm ve etûbu ileyh.*

“—Yâ Rabbi! Bilerek bilmeyerek, anlayarak anlamayarak, cahillikle cesaretle, küstahlıkla,

aptallıkla, şaşkınlıkla yaptığım, işlediğim bütün hatalarıma, günahlarıma, suçlarıma pişman oldum, tevbe ettim yâ Rabbi! Bir daha işlemeyeceğim.

Yeni bir yıl başladı, bundan sonra senin iyi kulun olacağım. Ne haram yiyeceğim ne günah işleyeceğim; sen nasıl istiyorsan öyle kul olacağım yâ Rabbi! Senin yoluna gireceğim, senin kulun olacağım, sana kulluk edeceğim. Paraya kulluk etmeyeceğim, mevkiye makama, partiye kulluk etmeyeceğim; ata, ite, puta tapmayacağım; sana kulluk edeceğim! Paraya tapmayacağım, kadına tapmayacağım, kullara, şöhrete tapmayacağım; sana ibadet edeceğim yâ Rabbi! Bundan sonra söz veriyorum, senin kulun olacağım!” dememiz lazım.

İlk çare nedir? Tevbe...

Allah tevbe edenleri sever. Bu güzel bir şey.

“—Hocam, bu suç işlemiş, Allah bunu sever mi?”

Tevbe ettiği için sever. Suçluydu, suçundan döndü. Güzel, meziyettir. Hatasını anlayıp kusurundan dönmek büyük fazilet ve büyük meziyettir. Herkes dönemez. Yapma dersin, yine yapar. Yapma dersin, yapar. Dersin, yapar. Kötülüğünü görür, zararını çeker, yine yapar, sıhhatine aykırı olduğunu bilir, hastaneye düşer; yine yapar!

Geçen gün gazetede vardı. Bir artist, manken; boylu boyunca yere uzanmış. Morfin, eroin müptelasıymış, ölmüş. “Ben bundan ölürüm!” diye kendisi de söylemiş. Tamam, ölürsün, bak nasıl da biliyorsun? Şeytan gibi biliyor ama

ayrılmıyor. Herkes de biliyor.

Polisler neden uyuşturucu kaakılarını takip ediyor? Bir uyuşturucu kaçakçısı kaç insanı mahvediyor?

Görsün işte, bir tanesi o. Uzanmış olan bir insan, uyuşturucudan öldü.

Bir afyon kaçakçısı kaç kişi yi öldürüyor?..

“—Bu afyonları satarsa, bu esrar kaçakçılığını yaparsa şu kadar para kazanacak, şöyle olacak böyle olacak...”

Bak cehennem var, görüyor musun? Cehennem var. Cehennemde senin hiç duymadığın, duymadığın için de korkmadığın, ürpermediğin türlü türlü azaplar var. Bir gece sana Allah cehennemden bir sahne gösterse feleğini şaşırırsın, yorganı yastığı paralarsın. Senin dünyadan haberin yok, ahiretten haberin yok, onun için yapıyorsun!

Biz müslümanlar niye kimseye bize haksızlık yaptığı halde pek saldırmıyoruz, neden sabır çok oluyor?

Allah’tan korkuyoruz. Bıçak kemiğe dayanmadıkça suçluluk kesin olarak belli olmadıkça sabrediyoruz.

Kıbrıs’ta köyleri imha etmeye başlamadılar mı? Küçük çocukları kesip kesip de banyo küvetine üst üste yığmaya başlamadılar mı?..

Başladılar. şimdi hak ettiler! Hadi bakalım, tut bakalım Mehmetçiğin önünü! şimdi tut bakalım hadi! şimdi tutamazsın!

Neden?

Mü'min, yaptığı işin Allah'ın rızasına uygun olduğunu bir bilsin; korku yok, tereddüt yok! Allah sevecek, zararı yok, bir bilsin; kimse tutamaz! Ne Amerika tutar ne Rusya tutar, ne AB tutar ne ABD tutar, ne başkası tutar...

Biz ne yapıyoruz?

“—İslah olurlar, yine sabredelim, anlatalım, belki düzelirler, belki tevbe ederler...” diye bekliyoruz.

Yoksa biz anarşi bilmez miyiz? Daniskasını biliriz.

Bizim aklımız yok mu, biz aptal mıyız? Biz bu tahsilleri görmedik mi? Hepsini biliriz.

PKK kadar anarşi yapmasını bilmez miyiz? Ermeniler kadar yapmasını bilmez miyiz? Dünyayı birbirine katarız. Ama diyoruz ki; “Şu adamı vuracağım ama yanında bir kişi daha yaralanırsa yazık!” diyoruz. Bin bir türlü hesap yapıyoruz filan.

Neden? Allah'tan korkuyoruz.

Allah korkusu insanı günahlardan, haksızlıklardan alıkoyar; insafli vicdanlı bir kimse olur. Ama iş aşikâr olarak belli oldu mu; tamam, bu haksız bu haklı; o zaman kimse tutamaz!

Adam Afganistan'dan kalkıyor, Bosna'da ölümün içine savaşa gidiyor. Türkiye'den kalkıyor, Çeçenistan'a savaşa gidiyor. “Bırak hocam, müsaade et, gideceğim.” diyor. Soruyorsun; “Anan baban var mı? Çoluk çocuğun var mı?..” Çünkü Peygamber Efendimiz sormuş, her

şeyin bir usulü var, âdabı var. Ama ölmekten korkmuyor, korkmaz. Müslüman, ölmekten korkmaz!

Müslümanın ana vasfı: Bir, dünyayı sevmemesi; iki, ölümden korkmaması.

Bütün hatanın başı dünyayı sevmektir. Para, mevki, makam, eğlence, plaj, gazino, çalgı, türkü, fors vs... Bütün hataların başı hubb-u dünyâ, dünya sevgisidir.

Kâfirler karşısında hezimetin, vazifeyi yapmamanın sebebi nedir? *Kerâhiyetü'l-mevt*, ölümden korkmak!

İnsan ölümden korktu mu, hiçbir şey yapamaz. Bir insan ölümden korktu mu, gitti. Müslüman; ölümden korkmaz, dünyaya da metelik vermez. Ölmeye gayret eder:

“—Allah’ın izniyle şöyle bir münasip savaş olsa, cihad olsa da bir çarpışsam da vurulup tertemiz alnımdan uzansam yatsam...” diye rüyasına girer, “Ben şehid olacağım.” der.

Avrupalıların, hakiki müslümanlardan ödleri patlar. Onun için bütün mendeburlukları, domuzlukları, şeytanlıkları müslümanı imanından ayırmak üzerinedir. Müslüman, müslüman olmasın! Aman radikal İslâm, hakiki İslâm yerleşmesin, aman gelişmesin...

Niye? Müslümanlar ele avuca sığmaz da ondan. Çürük oldu mu ele de avuca da sığar, çuvala da, depoya da girer, istif de kabul eder, odun gibi yakabilirsin de; her şeyi yapar! Ölümden korktu mu her şey olur! Ölümden korkmadı mı kimse

tutamaz.

Ne tutuyor? Takvâsı, Allah korkusu tutuyor. Allah'tan korkuyor, hesabı biliyor, ona göre hareket ediyor.

Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi cehennemden azad etsin... Cehennemi hak etmişsek bile tevbe-i nasuh ile tevbe etmek nasib etsin... Mübarek yeni kamerî senenin başında bizim içimize günahları bırakma arzusu versin... Gözyaşları içinde aşk ile şevk ile tevbe edip, bundan sonra iyi kul olarak yaşamaya muvaffak eylesin... Cenneti, rızasını kazanacak a'mâl-i sâlihâ, hayrât u hasenât yapmayı nasib etsin...

Paralarımız dinimizin yoluna feda olsun, helal olsun. Müslümanlar, fakirler için hayır yapalım, İslâm'ın gelişmesi için,

tanıtılması için canımız feda olsun. Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi has müslüman olarak yaşayıp, şehid olarak ahirete göçenlerden eylesin...

b. İbadette Şuurun Önemi

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:³

إِنَّ الرَّجُلَ يَصُومُ وَيُصَلِّي وَيَحِجُّ وَيَعْتَمِرُ، فَإِذَا كَانَ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ

³ Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.II, s.200, no:631;

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.392, no:7050; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.VII, s.306, no:6359.

أَعْطَى بِقَدْرِ عَقْلِهِ

(خط. وضعفه عن ابن عمر)

RE. 99/5 (*Inne'r-racüle yesümü ve yüsallî ve yahuccü ve ye'temiru, feizâ kâne yevmü'l-kiyâmeti u'tiye bi-kadri aklihî.*)

Racül, “adam” demek. *Ricâl*, “adamlar” demek.

“Cehennem ehlinde bir adamın dişlerinden bir dişi Uhud dağı kadar büyük oluyor.” diyor. Peki, cehennemlik bir kadının dişi böyle olmayacak mı?

Onunki de öyle olacak. Buradaki “adam” sözünden maksat, “kişi” demek. Kadın da olsa erkek de olsa hüsnâ-i müşkil de olsa yine vaziyet değişmez, cehennemde azabı öyle çekecekler.

Tam kâfirse tam azap! Mü'min olup da günahkârsa, günahı kadar azap... Ama bunun asgarî azabı, azap miktarı, en aşağı yanarı 88 milyon 500 bin sene!

40 yaşının ne kadar uzun zamanda geçtiğini düşün, bin senenin ne kadar uzun olduğunu, milyon senenin ne kadar büyük olduğunu düşün; 88 milyon sene cehennemde cayır cayır yanmayı düşün!

(*Inne'r-racüle*) Peygamber Efendimiz yine “adam” diyor, ama maksat “insan, herkes” demek. Adamı öne alıyor. Biz kadınlardan pek bahsetmeyiz, adap, İslâm adabı öyledir.

Neden? Hanımlar mahrem olduğundan, konuşmasını bile pek almayız. “Hanımının ismi

ne?” filan dersen, adam; “Sana ne? Benim hanımımın isminden sana ne?” der.

“—Hanım nasıl?”

“—Sana ne ya! Allah Allah, nasılsa nasıl? Sen beni sor, karşında ben varım, ben senin arkadaşım!..”

Bir evin kapısını çaldığımız zaman yan dönmek lazım veya arkamızı dönmek lazım. Neden?

Âdab, hanım çıkabilir. Hanım çıkarsa;

“—Bacım, ben falanca kimseyi arıyorum, arkadaşımı. Evde mi?” diye sorar.

Yüzünü görmez. Zaten o kapalı çıkar ama belki ihtiyatsızlık eder diye yüzüne bile bakmayız.

Bir kadınla konuşurken, sokakta yürürken başımız önde durur.

Nakşî adabı nedir?

Nazar ber kadem. Gözü pabucunun ucuna bakacak!” “—Ama utangaç adam ha, kız gibi adam...” Müslüman kız gibi olur; merttir, erkektir ama kız gibi!

Neden? Çünkü takvâ ehli, cehennemden korkuyor. Yoksa her tarafa bakarsa günaha girecek, bakmaz.

Onun için kadınların adını pek anmayız. Hatta bizde çok ince edepler vardır. Ayşe, Fatma filan demeyiz. “Hanım!” diye hitap ederiz. Hanım da ya “Efendi!” der, ya da bizim köyün âdeti; “Hu” der. “Huu! Yâ hû!” İsim söylemek yok!

Niye? Edep. Bunlar, kültürün zarafetini gösteren

ince ince şeylerdir.

Bu devirde kadın, kocasına ne yapıyor:

“—Ahmet, mutfaktan servis tabağını getir.”

Bu Ahmet kim? Senden üç yaş büyük kocan! Koca, çok kıymetli, rütbesi yüksek. Askerliği beraber mi yaptın? Belki beraber yaptı, bilmeyiz ama olmaz! Bizde âdab öyle gelmemiş. Komşuluk âdabı, karılık kocalık âdabı... Her şey güzel!

Osmanlı'nın sünneti nasıl yaptığını minyatürde gördüm. Sünnetçi sünneti bir örtünün altında yapıyor. Göstermiyor. Minyatürde gördüm: Sünnetçi başını örtmüş, etrafta kimse bir şey görmüyor, kapalı; sünneti öyle yapıyor. Osmanlı'nın âdâbı öyle. Başka minyatürler gördüm. Bizim dedelerimiz çok enteresan insanlar...

Bizim dedelerimiz, ninelerimiz mesela namaz kıldığı şalvarına

bir defa yellenmemiş. Bir defa bile yellenmemiş. Ne olacak?

Hayır! Namaz şalvarı ayrı, iş şalvarı ayrı. Bunların hepsi edeptir. Bizde büyüklerin çamaşırları bebelerin çamaşırıyla beraber yıkanmaz. Büyüklerin çamaşırı ayrı yıkanır, bebelerin çişlidir filan diye —açıkça ifade ediyorum, dobra dobra, kusura bakmayın— bebelerin pantolonu, gömleği çişlidir filan diye onu ayrı yıkarlar.

Ama yıkanıyor?

Olsun, ayrı yıkanır. Bu kadar titizdir.

Bir tavuğu kestikleri zaman; getir tavuğu, ver

bıçağı, *Bi'smi'llâhi allahu ekber...*

Böyle kesmezler. Bir tavuğun kesilmesine karar verildiyse gıdası belli olsun diye 10-15 gün tavuk bir yerde hapsedilir. Bizim kültürümüz bu!

Bu nedir? İslâm kültürü, takvâ kültürü! Biz öyleyiz.

Onun için Peygamber Efendimiz de diyor ki:

(İnne'r-racüle yesûmu ve yüsallî) “Bir kişi, herhangi bir kadın veya erkek, oruç da tutar namaz da kılar...”

Yesûmu, oruç tutmak demek. *Savm*, *siyâm*; “oruç”.

(Yesûmu ve yusallî) “Oruç tutar, namaz kılar. *(Ve yahuccü ve ye'temiru)* Hacca da gider, umre de yapar. *(Feizâ kâne yevmü'lkıyâmeh)* Kıyamet günü olduğu zaman, insanlar hesaba çekileceği zaman, *(u'tiye)* namazının, orucunun, haccının, umresinin, ibadetinin karşılığı verilir; *(bi-kadri aklihî)* aklına göre verilir.”

(Bi-kadri aklihî) burada, “namazı kılıştaki şuuruna göre” demek. Kendisini o namaza ne kadar verdi, oruçluyken ne kadar akıllıca oruç tuttu, haccı yaparken ne kadar akıllıca haccetti...

Karısı bizim ihvandan, kocası başka tekkeden, çocuğunun birisi şu tekkeden, birkaç tanesi bizim tekkeden; haccetmişler. Adam sabredememiş, kavga etmişler, etrafı üzmüşler. Bizim İSPA şirketinin yöneticileri bana geldi, şikâyetlendi:

“—Hocam, çok üzüldük, üzgünüz.”

Helalleşmişler ama helalleşmeler iş bitirmez. Hacdan gelmiş, gelirken artık günler geçtikten sonra helalleşmiş ama o da bitmiyor. Bir de gıybetler etmişler, dedikodular yapmışlar. Gıybet ettiği kimsenin hakkı geçti, o da belli değil!

Bir de hesaba itiraz etmişler:

“—Bizim paramızı geri ver!” demişler.

Şu kadara pazarlık yapılmadı mı? Şu kadarı neyle yapıldı? Niye şimdi parayı geri istiyorsun?..

İş bittikten sonra; “Parayı geriye ver bakalım!”

O kadar “Ver!” demişler ki illallah demiş, çıkartmış vermiş.

Başkasının parasıyla hac yapılır mı? Başkasının parasından “Ver Ali yüz, ver bin, ver iki yüz...” diye parayı topladım. Bununla hac olur mu? Olmaz.

Veyahut hacca gittin; “Sen ver benim paramı, sen ver benim paramı, sen ver benim paramı... Tamam, beleşten geçindik, hac yaptık, para harcamadık...”

Para cebinde, böyle hac olur mu? Olmaz.

Peygamber Efendimiz hacılığın takvâ üzere olmasını tavsiye ediyor. Ne olacak? (*İt’âmü’t-taâm*) “Ziyafet çekecek, kesenin ağzını açacak, harcayacak.”

Pazarlıktan ayrı —parayı geri istemek şöyle dursun— kesenin ağzını açacak. Bazıları artan parasını bile dönüş yaparken orada dağıtırlarmış. Neden?

Ben bu parayı burada harcayacağım diye hesaplamıştım, hepsini harcayamadım, biraz arttı; niyetim bunu harcamaktı. Onu geri getirmezlermiş, dağıtırlarmış.

Kendisini hac yaptı sanıyor, belki haccı kabul değil!

Neden? İnsan başkasının razı olmadığı parasıyla hac yaparsa haccı hac olmaz, tamam olmaz ki kabul olsun. Umresi tamam olmaz ki...

Arkadaşlarını üzmeyecek, kavga etmeyecek, kimsenin hakkını üstüne geçirmeyecek. Ziyafet çekecek, selam verecek, sofraya açacak. İbadet edecek, kimseyi itmeyecek, üzmeyecek, ezmeyecek, günah işlemeyecek. Hac öyle kabul olur.

Ben erkeğim, güçlüyüm, gücüm yeter. Her tavaf edişimde Hacerü'l-Esved'i öpebilirim, kalabalık da olsa öpebilirim ama yanaşmıyorum. Hacca gittim geldim, Hacerü'l-Esved'i öpmeden geldim.

Kimisi soruyormuş; hacı hanım Türkiye'ye gelmiş:

“—Hoş geldin. Nasılsın? Hacerü'l-Esved'i öptün mü?”

“—Hayır...”

“—Tüh! Hay Allah, öpmedin mi?”

“—Öpmedim.”

“—Senin haccın olmadı...”

Fesubhanallah, Hacerü'l-Esved'i öpmekle haccın bir ilgisi yok. Uzaktan işaret etmekle,

istilâm deniliyor, *Bi'smi'llahi allahu ekber!...*
Hacerü'l-Esved kalabalık. O da öpmek yerine
geçiyor. Kadınlar birbirlerine soruyorlarmış:

“—Hacerü'l-Esved'i sen öptün mü?”

“—Öpmedim.”

“—Tüh! Sen hac etmedin!”

Bunun aslı yok! Böyle bir şey yok! Onun için
yeni giden hacılar ne yapıyor? Erkekler üst üste
binmişler, deve katarı gibi birbirlerini ıh ıh ite
ite Hacerü'l-Esved'e doğru yaklaşıyorlar. Sen
tavaf yapıyorsun, uzaktan görüyorsun; İslâm
ordusunun düşman hududuna yaklaştığı gibi
insanlar birbirinin üstünde Kâbe'nin yüksek
yerine çıkmışlar adım adım, ite ite gidiyorlar.

Fesubhanallah! Tövbe tövbe tövbe,
estağfirullah! Aralarında kadınlar da var.

“—Kız senin burada ne işin var?”

“—Hacerü'l-Esved'i öpeceğim.”

Hacerü'l-Esved'i öpmeye giriyor; saç bir
tarafa, örtü bir tarafa, göğüs bir tarafa, kalça
bir tarafa; çıkıyor nefes nefese; terler akıyor,
saçlarını görüyorum, koca karı mı, genç karı mı,
cadaloz mu, saçları kırlaşmış mı, kara mı, sarı
mı, hepsi belli, hepsi çıkmış ortaya!..

“—El-hamdü lillah, Hacerü'l-Esved'i öptüm...”

İyi halt ettin, iyi olmayan bir halt ettin! Öyle
şey olur mu?

Sen kadınsın, sen kadınlığını bilsene! Ne işin var
erkeklerle yan yana, alt alta, üst üste, sıkışık;
erkeğin erkekle bile doğru olmayan bir şekliyle

sen orada Hacerü'l-Esved'i öptün. Bu Hacerü'l-Esved boşa öpülür, münasipse öpülür.

Haccı ne oldu?

Allah kabul etsin, Allah ıslah etsin.

Birçok şeyler var. Konu komşuyla kavga, grup arkadaşlarıyla çekişme, firmayla kavga gürültü... Hatta haram işler, kendisinin olmayan şeyi almak vs.

Bir yere pabucunu koyuyorsun.

“—Hocam, pabucumu bulamadım.” diyor. Pabucun nasıldı?

“—İyiydi, altı köseliydi, üstü bilmem neydi, yakışıklı bir pabuçtu. Bitti, gitti.”

Neden?

Oraya haccın kalabalığından istifade etmek için çalmak çırpamak, hacıları soymak için gelen hırsızlar var. Mısır'dan, Pakistan'dan hırsız geliyor, Türkiye'den gidiyor.

Dilenci, profesyonel, dilenciler odasından sertifikası var. Sertifikalı dilenci gidiyor.

Sertifikalı dilenci nasıl olur?

Profesyonel, bu işi çok iyi bilir. Gidersin, ciğerciden ufak bir dalak ciğer alırsın, sararsın. Üstüne de bir dalak sararsın. Dalağın bütün kırmızılığı çıkar. Ondan sonra da boynuna bağlarsın: “İşte elim, kaza yaptı.” Elin kaza yapsa üste böyle kan çıkar mı? Kırk defa onu değiştirirler. O dalağın, karaciğerin kanı. Kendisinin kanı değil.

Bizim arkadaşlardan bir tanesi;

Bu, burada halkı aldatıyor diye demiş ki: Bu sahte sakat...

İsterse hakiki sakat olsun, onlar da profesyonel. Onların reisleri, çete başkanı diyor ki:

“—Sen şuraya otur. Tamam, yerin iyi. Sen de onun üç metre gerisine git. Tamam, biraz sağa, biraz sola... Sen daha arkaya...”

Hepsini konuşlandırıyor. “Konuşlandırmak” yeni Türkçe’dir, bilmeyenler için izah edeyim; yerleştiriyor, yerine yerleştiriyor, hepsini konuşlandırıyor.

Öyle konuşlandırıyor ki hacılar Harem-i Şerîf’e gelirken nereden geçecekse, ille bir dilencinin yanından geçecek. Onun da kolu dönmüş, bacağı ensesinden geçmiş, karmakarışık... Dünyanın neresinde böyle adam varsa herhalde parayla transfer ediyorlar, onları konuşlandırıyor. Mümkün değil; sen onların arasından para vermeden hayır vermeden girip çıkamıyorsun, veriyorsun.

O da, tamam; bir hacıyı kandırrsa bir riyal alsa; on hacıyı kandırrsa on riyal eder, yüz hacıyı kandırrsa yüz riyal eder, bir hac mevsiminde şu kadar bin riyal... Serveti cebine koyuyor, ondan sonra geri dönüyor.

Hakiki sakatsa, yüzde yüz hakiki sakatsa, o zaman komutanları alıyor, reisleri, çete başkanları alıyor. O çetenin orada o dilencilği yapması için, ilgilileri de, onları da görmek lazım. Onlara da paraları biraz tosluyorlar.

Toslamak, külhanbeyice “vermek” demek.

Böyle bilmediğiniz kelimeler olursa bana söyleyin, ben açıklayayım.

Polis müdürü, falanca filanca dilenci çetesi, mafya başkanı, sonra muavini, sonra sekreteri, ondan sonra bilmem nesi... herkes paraları alıyor.

Hacılar da;

“—Oh, el-hamdülillah, ben de hayır hasenât yaptım, nice fakirlere para verdim...” sanıyor.

Fakirin eline gitmedi ki... Onlar fakir filan değil. Hepsi senden benden zengin. Senin benim gibi kaç tanesini cebinden çıkartır. Hakiki fakiri bulmak lazım.

Onun haccı hac mı? Değil.

Ötekisinin, kusurlunun haccı hac mı? Değil.

Veyahut tamam, hac ama aklı kadar hac! Aklı ne kadarsa... Kimisinin kuş kadar aklı var, kimisinin hamam böceği kadar, kimisinin sivrisinek kadar aklı var. Sivrisinek bayağı akıllı, sivrisineği küçümsemeyelim, o çok akıllı bir mahlûk. Kimisinin fil kadar aklı var, fil çok akıllı değil!

Bir insan oruç tutar, namaz kılar, hac eder, umre yapar ama kıyamet günü mükâfat verileceği zaman, o ibadeti yapıştaki şuuru, aklı kadar kendisine sevap verilir. Motamot değil.

“—Sen İskender Paşa’da namaz kıldın mı? Tamam, bir torba sen al.

“—Sen de İskender Paşa’da namaz kıldın mı? Sana da bir torba...”

Öyle yağma yok! Bu ne kadar? Namazı kılariken şuuru ne kadar, fikri, niyeti ne; ona göre veriyor. Filanca adam ârif, kâmil, müeddep, temiz, pak; ötekisi o şuurda değil, farklı. Akıl nispetine göre değişecek!

c. İki Farklı Namaz

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:⁴

إِنَّ الرَّجُلَ لَيَنْ طَلِقُ إِلَىٰ آلِ مَسْ جِدِّ، فَيُصَلِّي، وَ
صَلَّتُهُ لَا تَعِ دِلُّ عَيْنِ دَ اللَّهِ جَنَاحَ بَعُوضَةٍ؛ وَإِنَّ
الرُّجُلَ لَيَأْتِي آلَ مَسْ جِدِّ، فَيُصَلِّي، وَصَلَّتُهُ تَعِ دِلُّ

جَبَلٍ أَحَدٍ، إِذَا كَانَ أَحَ سَنَهُمَا عَقْلٌ؛ قِيلَ: وَكَيْ فَ
يَكُونُ أَحَ سَنَهُمَا

عَقْلٌ؟ قَالَ: أَوْ رَعَهُمَا عَنِ مَحَارِمِ اللَّهِ، وَأَحْرَصَهُمَا
عَلَىٰ أَسْبَابِ الْخِيَرَةِ؛

وَإِنْ كَانَ دُونَهُمَا فِي آلِ عَمَلٍ وَالتَّطَوُّعِ

(الحكيم عن أبي حميد الساعدي)

RE. 99/6 (*Inne'r-racüle leyentaliku ile'l-*

⁴ Hakîm-i Tirmizî, *Nevâdirü'l-Usûl*, c.II, s.356; Ebû Hamîd es-Sâdî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.381, no:7049; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.VII, s.302, no:6348.

mescidi, feyusallî, ve salâtühû lâ ta'dilü inda'llâhi cenâha baûdatin; ve inne'r-racüle leye'ti'l-mescide feyusallî, ve salâtühû ta'dilü cebele uhudin, izâ kâne ahsenehümâ aklen; kîle: Ve keyfe yekûnü ahsenehümâ aklen? Kâle: Evraahümâ an mehârimi'llâhi, ve ahrasahümâ alâ esbâbi'l-hayr; ve in kâne dûnehümâ fi'l-'ameli ve't-tetavvu'.)

(Inne'r-racüle leyentaliku ile'l-mescidi) “Bir müslüman adam veya kadın, mescide gider, *(feyusallî)* ve namaz da kılar. *(Ve salâtühû lâ ta'dilü inda'llâhi cenâha baûdatin)* Ama kıldığı namaz, Allah indinde sivrisineğin kanadı kadar tutmaz, sivrisineğin kanadı kadar bir kıymet ifade etmez!”

Sivrisinek küçüktür, kanadı da inceciiktir; çarşıya pazara çıkarsan kimse satın almaz:

“—Eksik olsun, zaten bütün yaz şikâyetçiyim sivrisinekten. Kanadı bana lazım değil!” der.

Adam namaz kılar da sivrisineğin kanadı kadar bile etmez. Peygamber Efendimiz; “Camiye geldi namaz kıldı ama kıldığı namaz sivrisineğin kanadı kadar bile etmez!” diyor. Uçtu gitti, sivrisinek kanadı kadar etmez!

(Ve inne'r-racüle leye'ti'l-mescide) “Yine başka bir müslüman kadın veya erkek de mescide gelir, *(feyusallî)* o da namaz kılar. *(Ve salâtühû ta'dilü cebele uhudin)* Onun namazı da Uhud dağına denk olur.”

Uhud dağı Medine'deki mübarek, büyük, Peygamber Efendimiz'in sevdiği bir dağ. O da o kadar kıymetli olur. *(İzâ kâne ahsenehümâ*

aklen) “Akılca birinciden daha güzel, daha iyi olmasından dolayı.”

“İkincisi, akılca daha iyi ise, sevabı Uhud dağı kadar olur. Birincisinin akli azsa, sevabı sivrisinek kanadı kadar olur.”

(Kîle: Ve keyfe yekûnü ahsenehümâ aklen)
“Denildi ki: Akılca daha iyi olması nasıl mümkün olur? Biz iki insanız. Benim akılca, sevabı çok kazanmak için nasıl olmam lazım?”“

(Kàle) Buyurduki: (Evraahümâ an mehârimi’llâh)
“Allah’ın haramlarından sakınmakta daha üstün ise, daha verâ sahibi ise!”

Camiye gelirken günaha, harama bakmadın mı; camide ezanı beklerken avluda gıybet yapmadın mı, kötü söz söylemedin mi; camiye girdiğin zaman, aman kimseyi üzmemeyim, ezmemeyim, hakkını çiğnemeyeyim, dedin mi? İnsanın camiye gelinceye kadar dışında, camiye geldikten sonra da içinde çeşitli davranışları var; oralarda Allah’ın haram kıldığı, sevmediği istemediği şeyleri yapmaktan en çok sakınanıysa akılca üstündür.

Camide haram iş olabilir mi?

Olur. Gıybet olursa haram olur. Kalp kırıcılık olursa, itip kakma olursa haram olur. Meselâ münakaşa, Türkiye’de pek olmuyor. Hacda, umrede yer kavgası her gün, her namazda olur. Sen orayı boş görürsün, oturmak istersin, adam da seni oturtmamak ister. Karadeniz yelkenlisi gibi bacaklarını bağdaş kurup açar, sen de dersin ki:

“—Biraz toparlan da ben de ş u senin yanına oturayım, yer sıkışıklığı var.”

Der ki:

“—Mescidde başka yer mi yok? Git başka yere!..”

O da ona der ki:

“—Burası babanın yeri mi?”

Hadi, neresiydi bu? Mescid-i Nebevî’ydi. Al sana bir münakaşa, sevaplar gider. Cuma günü, başka gün böyle olur.

Burada da bazen olur. Buralarda da olur. İmamın arkasında kavga çok olur. İmamın tam arkası sevabın çok olduğu yer olduğundan, bunu bilen açığözler imamın arkasını elde etmek isterler. İmanın arkasını elde etmek için de hafif omuz vurmalar filan olur. Kardak çatışmaları gibi hafif itmeler kakmalar, çatışmalar itişmeler olur. Bazısı darılır üzülür, içinden buğzeder. Böyle şeyler olur. Tabi başka şeyler de olabilir. Niyeti dolayısıyla!

“Allah’ın haramlarından en çok sakınanı akılca daha üstün demektir. (*Ve ahrasehümâ alâ esbâbi’l-hayr*) Hayır çeşitlerine en çok gayreti olan akılca daha üstündür!”

“—Aman şöyle yapayım da sevabım daha çok olsun. Aman şunu da yapayım da sevabım daha çok olsun. Bir kardeşin gönlünü yapayım...”

Hemen kokusunu çıkartıyor, “Buyurun.” ona veriyor ona veriyor... Allah razı olsun. Küçük bir sevap ama olsun, koku veriyor, sevap kazanıyor vs. Hayır çeşitlerine daha hırslı!

Bakıyor, kardeşinin takkesi yok, cebinden takke çıkartıyor, “Al kardeşim, tak.” diyor. O da takkeli namaz kılıyor. Veyahut sonra sonunda iade ederken, “Benim sana hediyem olsun.” diyor. Veya tesbihini çıkartıyor, “Buyur, senin tesbihin yanında yok galiba.” diyor.

Hayır çeşitlerine daha çok gayretli olan, günah çeşitlerinden kaçmakta daha dikkatli olan akılca daha üstün demek.

“—Aa! Demek böyle. Ben de diploması daha yüksek olan üniversiteyi, liseyi bitirenler üstün sanıyordum...”

Hayır, öyle değil! İslâm’da bilgi çuvallığı kıymet ifade etmiyor. Bilgisini nasıl kullandığı önemli oluyor! Günahlardan kaçıyor mu? Kaçıyor. Kıymetli... Hayırları yapmaya gayretli mi? Koşturuyor mu? Koşturuyor. Tamam, bu akıllı...

“—Efendim bu şahıs üç tane fakülte bitirdi, hepsini yüksek derecelerle bitirdi. Süper bir adam. Amerika’da ihtisas yaptı, filanca yerde doktora yaptı, filanca yerden madalya aldı, filanca yerden şahadetname kazandı. Duvarlarda şahadetnameleri, diplomaları filan var... Ama namaz kılmaz. Bu adam akıllı mı?

Değil. Aklı olsaydı kendisini cehennemden korurdu!

Namaz kılmıyor, akli yok; Allah’a itaat etmiyor, akli yok; iyi müslüman değil, akli yok veya haram yiyor, akli yok; haramlardan, günahlardan kaçınmıyor, akli yok...

“—Allah Gafûr’dur, Rahîm’dur; affeder.”

Çokları da böyle söylüyor:

“—Hocam tamam ama Allah Gafûr’dur, Rahîm’dir; affeder.”

Allah’ın Gafûrluğunu, Rahîmliğini insanları günaha teşvik etmede kullanma!

Allah Gafûr’dur, Rahîm’dir ama camide gelip ağlayıp ibadetini tâatini yapıp yolunca yürüyene gafûrdur, rahîmdir. Bile bile suç işleyene cezasını da verir, Azîzün zü’ntikam’dır. Cezası da vardır. Allah’ın güzel sıfatlarını millete anlatıp anlatıp da günaha teşvik etme!

“—Yap yap yap...”

Ne olacak?

“—Allah Gafûr’dur, Rahîm’dir, affeder.”

Plaja git, faizi ye, günahı işle, çalgıyı dinle, çal, oyna, zıpla, gez, dolaş... Ne olacak?

“—Allah affeder...”

Allah niye affeder, ne zaman affeder, hangi suçları affediyor, hangisini affetmiyor?.. Onları iyi bilmek lazım. Akıl budur.

Muhterem kardeşlerim!

Akıl; insanı Allah’ın rızasını kazanmaya götüren, cehennemde cayır cayır yanmaktan kurtaran, basirettir. Onu gösteremediği zaman bilgi çokluğu, diploma çokluğu, rütbe, makam çokluğu para etmez. Hiç kimsede para etmez. Zenginlik de para etmez, mevki makam da para etmez, hiçbir şey para etmez. Kişinin günahlardan sakınması lazım.

Tarif gayet güzel: (*Evraahüma an mehârimi'l-lâh ve ahrasehümâ alâ esbâbi'l-hayr*) “Allah’ın haramlarından en çok sakınan ve hayır çeşitlerini yapmaya da en gayretli olan; akıllı bu işte!”

Akıllı insan kimmiş: Haramlardan en çok sakınan, hayır işleri yapmaya da en çok gayretli olan!

Buna göre aklımızı ayarlayalım; işimizi buna göre tanzim edelim, hayatımızı buna göre düzenleyelim. Allah’ın yolu budur. Cennete gitmenin yolu, cehennemden kurtulmanın çaresi budur. Yoksa insan cehenneme düşer. Cehenneme düştü mü de çok cezalara uğrar.

Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi cehennemden kurtulandıran, cennete girenlerden eylesin... Cennet içre Peygamber Efendimiz’e komşu eylesin... Cemâliyle müşerref eylesin... İki cihanda aziz ve bahtiyar eylesin... Ümmet-i Muhammed’e umumî olarak rahmeylesin...

Fâtiha-i şerîfe mea'l-besmele!

Prof. Dr. Mahmud Es’ad COŞAN
19. 05. 1996 - İskenderpaşa Camii
(1 Muharrem 1417)

[Bütün HADİS DERSLERİNE PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

